

Posudek školitele na bakalářskou práci L. Podobové:

Vliv hormonální antikoncepce při výběru partnera na zdraví a vývoj potomků

Autorka práce, L. Podobová, se věnuje tématu dopadů užívání hormonální antikoncepce (HA) na život a zdraví žen, oproti řadě medicínských prací na toto téma však zpracovává problematiku s náhledem evoluční-psychologie, který vnáší do tématu zcela jiný úhel pohledu – kognitivní nastavení při výběru partnera u uživatelky HA, na jejichž hormonální stav je nahlíženo jako na paralelu hormonálního nastavení v luteální fázi menstruačního cyklu či na začátku těhotenství, by tak mohlo, podle hypotéz autorky a jejího týmu, nepřímo ovlivňovat partnerský výběr biologicky nevýhodným směrem a následně i zdraví potomstva. Jedná se o velmi celospolečensky závažné téma, a tyto hypotézy dosud nebyly nikdy empiricky testovány. Přestože je však toto téma inovativní a důležité, nebylo snadné k jeho realizaci nalézt spolupracovníky z řad studentů, kteří se často zalekli toho, že téma bude vyžadovat načerpání znalostí z imunologie a medicínské literatury. Z pohledu školitelky práce je třeba ocenit, že se autorka na toto téma vrhla s chutí a nasazením studovat i tyto obory, a v textu myslím několikrát prokazuje, že je vybraným tématům (relevantním k práci) rozumí (např. mechanismus fungování MHC). Autorčin faktický přínos k práci pak sestával v analýze data a v účasti na dalších kolech výzkumu, z nichž data ještě nejsou a nemohou být zahrnuta, je však velmi dobře obeznámena s tím, co výzkum obnáší.

Celkově má práce autorky 48 stran bez příloh, je v ní citováno okolo 90 zdrojů, především zahraničních. Celkově se domnívám, že práce splňuje požadavky, jež jsou na bc. práci kladeny, a v některých částech je dokonce nadprůměrná (např. pečlivý popis analýzy dat, jež autorka prováděla samostatně, či neúnavné hledání nedostatků práce prolínající celou diskuzí). Řada částí je neproblematických a veskrze dobře provedených – např. oceňuji strukturaci kapitol v teoretickém úvodu a také stručnost počátečních kapitol této části, v níž autorka píše hlavně údaje, které jsou skutečně relevantní k tématu práce (a to nebývá u teor. úvodů bc. prací samozřejmé). Naopak kapitoly pojednávající o dětských nemocech bych možná pojala trochu jinak, např. více popsala epidemiologii nemocí a jejich souvislost s imunitou (tzn. zda se nemoci lze ubránit či zda průběh nemoci závisí na kvalitě imunitního systému jedince) než popisovat projevy nemoci či způsoby jejich léčení. Problematické rovněž je, že autorka cituje dlouhé pasáže z jednoho zdroje a na můj vkus příliš často cituje zdroj Klapilová et. Al 2012 (což je review) na úkor toho aby citovala primární zdroje. S citacemi primárních zdrojů je rovněž trochu problém – velmi často cituje nevhodně na doklad tvrzení zdroj sekundární místo primárního – např. Klapilová et al. 2012 rozhodně neobjevili, že se HLA antigeny podílí na obranyschopnosti organismu, pouze tuto skutečnost uvádí jako předpoklad pro některé hypotézy ve svém review a cituje pro to jiný zdroj. Dále, pozor na formát citací, je nejednotný, v textu se objevují citační chyby a ani v referencích není formát jednotný. Nejednotná je rovněž forma uvádění výsledků. Některé pasáže bych přesunula do jiné části práce (např. část pod vyslovením hypotéz na str. 22 by patřila spíše do diskuze či závěru). Rovněž způsob sběru dá má oproti reálu trochu mezer, např. není řečeno, že otázky v dotazníku (jež mimochodem nejsou standardizované, jak v pojednání o validitě autorka uvádí) musely být schváleny etickou komisí 1. LF a řada jich byla vypuštěna či přeformulována (tudíž řada výtek v limitech je trochu hluchých, neboť jejich položení nebylo z etických důvodů povoleno – např. atraktivita a tělesné parametry partnerů), či že respondentky neznaly pravý cíl výzkumu a souhlasily s pokračováním výzkumu o vlivu štítné žlázy na zdraví dětí (a tento výzkum poté nevedu já, Dr. Klapilová, ale MUDr Potluková), atd. Diskusní část považuji za povedenou, je vidět, že autorka umí o omezení výzkumu a o úskalích formulací otázek i typu škál, jež jsou voleny, přemýšlet. Rovněž si dovoluji poznamenat, že mne při čtení osvěžila

kultivovaná slovenština, již je práce psána, a rovněž jsem se několikrát pobavila - např. při konstatování, že „děti v prvním roce života tráví svůj život téměř nepřetržitým spánkem“. Právě díky tomuto nepřetržitému spánku svého syna jsem nebyla schopna vést práci L. Podobové pevnou rukou, tj. před odevzdáním ji opakovaně komentovat a vracet na úpravy, ovšem i bez mých výrazných zásahů ji autorka zvládla dotáhnout do finále se ctí.

Navržené hodnocení: **1** v závislosti na obhajobě.

V Praze, 28. 1. 2014

Mgr. Kateřina Klapilová, PhD.